

İrticaya ve
Faşizme Karşı
ÖZGÜRLÜK
BİLDİRGESİ

**TÜRKİYE
KOMÜNİST
PARTİSİ**

Türkiye’de bugün milyonlarca insan için özgürlük yok.

Türkiye mutlaka özgür bir ülke olmalı.

Özgürlük istiyoruz.

Ülkemizi zenginlerin, zalimlerin ve zorbaların hâkim olduğu bir toplama kampı haline getiren her şeyin değişmesini istiyoruz.

Aşağıdaki taleplerimiz doğrultusunda mücadele edeceğimizi, hak ve özgürlüklerimizi bu doğrultuda yapacağımız çalışmalarla kazanacağımızı, bu Özgürlük Bildirgesi ile ilan ediyoruz.

1. Çalışanların özgürlüğü

- Çalışma saatleri dışında karşılıksız olarak ve zorla çalıştırma sona erdirilmelidir. Hiçbir emekçi, insanlık dışı çalışma saatlerine zorlanmamalıdır. Özellikle işsizlik tehdidi, ücret baskısı gibi yöntemlerle vahşi çalışma koşullarına mahkum etme uygulamalarına son verilmelidir.
- Yöneticilerin ya da işyeri sahiplerinin çalışanlarına dönük taciz, hakaret veya fiziksel saldırıları kovuşturulmalı ve tazminat nedeni sayılmalı ve bugün çok yaygın olan bu baskı şekilleri artık tarihe karışmalıdır.
- Yaşadığımız toplumda en çok kullanılan özgürlük işsiz kalma özgürlüğüdür. Emekçiler işsiz kaldıklarında özgürlüğü değil, plansız ekonominin, kâr hırsının, rekabetin, aç kalmanın acısını yaşıyorlar. İnsanlar için özgürlüğün ilk maddesi anlamlı, yaratıcı ve geliştirici bir emeğe sahip olmaktır, yani çalışma hakkıdır.
- Kamu çalışanları başta olmak üzere çalışanlar hakkında tutulan tüm gizli sicil kayıtları imha edilmeli ve “gizli sicil” uygulamaları yasaklanmalıdır. Kanunun açıkça suç saydığı fiiller nedeniyle alınan cezalar dışında kimse hakkında sicil bilgisi oluşturulmamalıdır.
- İşe alma sırasında kullanılan kara listeler yasaklanmalıdır. İşverenlerin çalıştırdıkları işçiler hakkında oluşturdukları ve genellikle sendika hakkını kullanmaya çalışan işçilerin not edildiği bu listeler özgürlüklerin köklü biçimde ihlalidir.
- Herkes insani gereksinimlere eksiksiz olarak karşılık veren bir sosyal güvenlik sistemi çatısı altında toplanmalı, kayıtsız ve sigortasız çalıştırma en ağır şekilde cezalandırılmalıdır.
- İşçiler özgürlüklerini ancak örgütlü oldukları zaman koruyabilirler. Hiçbir işçi sendikasız çalıştıramamalıdır.
- Sendikalar patronlar karşısında işçilerin özgürlüğünü ancak eşit mücadele araçlarına sahip olarak koruyabilirler. Yasalarda grevleri zorlaştıran, yasaklayan, anlamsızlaştıran tüm maddeler değişmelidir.
- 18 yaşın altındaki gençlerin ve çocukların, eğitim sürecinin bir parçası olmayan işlerde çalıştırılmaları yasaklanmalıdır.

2. İnanç özgürlüğü

- Herkesin inanç ve ibadet özgürlüğü tam olarak sağlanmalıdır. Kurum ya da kişilerin, insanların inançları üzerinde baskı kurmaları engellenmelidir. Dinin siyasallaştırılmasının ve dini kurullarla toplumsal yaşamı düzenleme girişimlerinin önü kesilmelidir.
- İnanç farklılıkları nedeniyle kötü muamele engellenmeli, din konusundaki inancın (ya da inançsızlığın) herhangi bir ayrımcı uygulamaya yol açmasına izin verilmemelidir.
- Yurttaşların inançlarına ilişkin devlet kayıt tutmamalı, kimlik ve resmi belgelerde dinsel tercihlere yer verilmemelidir.
- İbadeti keyfi biçimde engellemek, ibadete zorlamak, kamusal suç sayılmalıdır.
- İlköğretim kurumlarında inanç ve din eğitimine hiçbir biçimde yer verilmemelidir. 16 yaşın altındaki çocukların aile içinde ya da dışında ibadete zorlanması suç sayılmalı, din eğitimi 16 yaşından sonra gönüllü ve seçmeli olarak sağlanmalı ve bu eğitimin yetkili pedagoglar ve eğitimcilerin denetimi altında verilmesi sağlanmalıdır.
- Din adamlarının, din dışı konularda kamusal araçlarla görüş açıklama ve yaymalarına kısıtlama ve bilimsel denetim getirilmelidir.
- Diyanet İşleri örgütlenmesinin tarikatlar tarafından bölüşülmesine son verilmeli, Diyanet İşleri inanç özgürlüğünü ve dinin politikadan uzak tutulmasını temin edecek kurum olarak yeniden yapılandırılmalıdır.
- Siyasi partilerin, siyasetçiler ve devlet yöneticilerinin dini inançlarını açıklayarak ve ibadetlerini sergileyerek dini siyasallaştırmaları yasaklanmalıdır.

3. Seyahat özgürlüğü

- Ülke içinde seyahat ve çalışma özgürlüğünün etnik ya da dinsel ayrımcılık gibi nedenlerle engellenmesine karşı yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

b) Devlet, vatandaşlarının serbestçe seyahat etmelerinin önündeki engelleri kaldırmakla yükümlüdür.

4. Kadın - erkek eşitliği ve kadınların özgürlüğü

- a) 18 yaşını geçen herkes dilediği yerde ve dilediği şekilde yaşamakta özgürdür. Zorla evlendirme, aile yanında zorla alıkoyma ve çalışmaya engel olma türü uygulamalar özgürlükleri engelleme suçudur.
- b) Töre cinayetleri olarak bilinen suçlara dönük yasalarda yer alan her türlü hafifletici neden kaldırılmalıdır. Aile meclisi kararıyla yapılmış kaçırma, öldürme, alıkoyma gibi fiillerde karara ortak olanların ve azmettiricilerin cezaları ağırlaştırılmalıdır.
- c) Cinsellik, aşkın doğal ve ayrılmaz bir parçasıdır. Cinselliğin bu temelde, özgür bir biçimde yaşanmasının önündeki her tür engel kaldırılmalı, ayrılcı ve baskıcı uygulamalar terk edilmeli, zorbalıklar ve istismarcılık ortadan kaldırılmalıdır. Cinselliğin ticaret konusu haline getirilmesine karşı etkili toplumsal ve yasal önlemler alınmalıdır.
- d) Bazı özel giyinme ve örtünme biçimlerinin dinsel inanç ve toplumsal statü haline getirilmesi, ayrıcalık ve baskı unsuru olarak kullanılması engellenmelidir. Öte yandan kamuya hizmet verilen devlet kurumlarında çalışanlar dışında tüm vatandaşların giyim şekillerinde kesin bir serbestlik sağlanmalıdır. Bu serbestlik aile içinde uygulanan "örtünme" baskısını da dışlar. Aile bireylerinin belirli bir şekilde giyinmeye zorlanması "özgürlüklerin engellenmesi" olarak suç sayılmalıdır.

5. Silahlı kurumların yetkilerinin sınırlandırılması

- a) Silahlı devlet memurlarına adam öldürme konusunda keyfi ve örtük yetki veren yasa maddeleri derhal değiştirilmelidir. Devlet görevlilerinin meşru müdafâ dışında öldürme amacıyla ateş etme yetkisi olmamalıdır.
- b) Özel güvenlik şirketleri derhal dağıtılmalıdır. Parasız olanların özel güvenlik satın alabildikleri bir toplum, parasız olmayanların güvenliksiz yaşama mahkum edilmelerini beraberinde getirir. Devletin temel yükümlülüklerinden birisi tüm yurttaşlarının güvenliğini sağlamaktır.
- c) Silahlı devlet memurlarının mahkeme kararı olmaksızın ev ve işyeri araması yapmalarını sağlayan ya da buna gerekçe oluşturan yasa maddeleri değiştirilmelidir.
- d) Silahlı devlet memurlarının adam kaçırma, mekâna zorla girme, tehdit gibi suçları işlemeleri durumunda alacakları cezalar artırılmalıdır.
- e) Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet mensuplarının mahkemelerce yargılanmasının önünde engel teşkil eden, örtük ya da açık dokunulmazlık getiren her türlü yasal düzenleme kaldırılmalıdır. Bu kurumların bünyelerindeki görev suçlarını değerlendirecekleri disiplin kurulları dışında özel yargı kurumları koşulsuz ve ayrımsız olarak kaldırılmalı, mahkemeler bu alanda da tam yetkili hale getirilmelidir.
- f) Asker ve polis dahil bütün kamu görevlileri grevli toplu sözleşmeli sendika hakkına sahip olmalı ve her tür siyasi faaliyette bulunabilmelidirler.

6. Haberleşme, basın-yayın özgürlüğü ve siyasi haklar

- a) Yurttaşların haberleşme özgürlüğü ve haberleşmenin mahremiyeti esastır. Kişiler arasında yapılan kamuya kapalı görüşmelerde beyan edilmiş fikirler özeldir, suç oluşturmaz. Tersine bunların çeşitli araçlarla kamuya açıklanması suçtur.
- b) Basın özgürlüğü çok yönlü ve gerçek bir biçimde işletilmelidir. Basın yayın ve yayın dağıtım kuruluşlarında tekelleşmeyi önlemeye dönük kesin yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Yayın dağıtım kuruluşlarının özel fiyat tarifeleri, kara listeler gibi uygulamalarla fikir özgürlüğünün zorunlu bir parçası olan eşitliği ortadan kaldırması engellenmelidir.
- c) Kişi ve kurumların doğrudan kendi özel ya da tüzel kişilikleri ile ilgili yapılmış haber ve yorum yazıları hakkında bu yazıları basmış olan yayın kuruluşlarında yanıtlama hakkı olmalıdır.
- d) Basın ve yayın kuruluşlarının devlet bütçesi kullanılarak teşvikinde ayrımcılık, adaletsizlik ve kayırmacılık getiren tüm uygulamalar sona erdirilmelidir.
- e) Yayın kuruluşlarının çıkar sağlamak üzere bir şantaj aracı olarak kullanılmasını önleyecek yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Sermaye gruplarının reklam bütçesini haber alma özgürlüğünü tehdit edecek şekilde bir silah gibi kullanmalarını önlemek üzere denetim kurumları oluşturulmalı ve basın kurumlarının reklam gelirlerine bağımlılığını sona erdirecek önlemler alınmalıdır.
- f) Tüm yurttaşlar için propaganda ve örgütlenme özgürlüğü sağlanmalıdır. Bu özgürlüğün kullanılabilmesi için, yazılı ve görsel iletişim olanakları ile toplantı ve gösteri düzenleme olanaklarından yararlanmada eşitlik ilkesi gözetilmelidir. İnsanın insanı sömürmesini savunan, savaş kışkırtıcısı, din istismarcısı, ırkçı ve faşist düşünceler toplumsal özgürlüğü tehdit ettikleri için bu haklardan yararlanamazlar.

7. Eğitim kurumlarında özgürlük

- Devlet, yurttaşları için eğitim alanında da sınırsız bir güvence sağlamalıdır. Maddi güç, zenginlik, sosyal statü gibi nedenlerin eğitimde eşitsizlik kaynağı olması kesin olarak bitmeli ve öğrenim özgürlüğü sağlanmalıdır. Parası olanın okuyabilmesi, açıkça öğrenim özgürlüğünün ihlalidir. Devlet eliyle verilen parasız eğitim her düzeyde öğrenim özgürlüğünün garantisidir.
- Okullarda ve öğrenci yurtlarında mahkeme kararıyla toplatılmamış tüm yayınların okunması ve bulundurulması serbest bırakılmalıdır. Bunu engellemeye dönük idari kararlar "özgürlüklerin engellenmesi" suçu kapsamında değerlendirilmelidir.
- Öğrenci yurtlarında, doğrudan yurt yaşamını diğer öğrenciler için zorlaştıran fiiller dışında yasa dışı olmayan hiçbir şey yasaklanamaz. Yurt yönetmelikleri, yönetici kararları vs. sonucunda konmuş tüm yasaklar kaldırılmalıdır.

8. Gençlerin ve çocukların özgürlüğü

- Aile içinde çocuklara yönelik şiddetin önüne geçilmelidir.
- Zorunlu eğitim süreci hiçbir biçimde engellenemez. Yoksulluk, olanaksızlık gibi nedenlerle eğitimin engellenmemesi ise doğrudan devletin anayasal sorumluluğu altındadır.
- Gençliğin yaratıcı enerjisini bütün baskılardan kurtararak açığa çıkartmak ve gençliği her alanda özgürleştirmek toplumsal özgürlüğün güvencesidir. Gençlerin, çocukluk-tan başlayarak, öncelikle kendi yaşam ve eğitim süreçlerine ilişkin konular olmak üzere, toplumsal yaşamın tümüne, siyasal karar süreçlerine, kültürel, sanatsal ve bilimsel üretime katılmaları için olanak yaratılmalıdır.
- Seçme ve seçilme yaşı 16'ya düşürülmelidir.

9. Sağlık ve özgürlük

- Yarınından tedirgin, hastalandığında ortada kalacağını düşünen, aç kalma tehlikesi ile karşı karşıya olduğunu hisseden kişilerin özgürlüğünden söz edilemez. Özgürlüğün önkoşullarından birisi herkesin ücretsiz ve nitelikli sağlık hizmeti alabilme ve sosyal güvenlik hakkına sahip olmasıdır.
- Toplum sağlığının geliştirilmesi ve korunması, ancak devlet yükümlülüğünde olması ile sağlanabilir. Devlet tek bir bireyi bile dışarıda bırakmadan eşit ve parasız sağlık hizmetini örgütlemeli ve bunun için gerekli kaynağı sağlamalıdır. Eşitsizliklerin sürdüğü bir toplumda sağlığın sorumluluğunun bireylere bırakılması, insanların büyük çoğunluğunun erken ölüm ve sakatlanmalara mahkum edilmesi demektir.
- Sağlıkta özelleştirme, sağlık hizmetlerinin metalaştırılması sağlık ve sosyal güvenlik hakkını ihlal eder. Özel sağlık şirketleri ve bu alandaki serbest piyasa, toplumsal özgürlüğe bir saldırı aracı olarak görülmeli ve ortadan kaldırılmalıdır.

10. Bütün halklar için özgürlük

- Türkler ve Kürtler başta olmak üzere tüm halk ve toplumsal kesimlerin, ülkemizin toplam zenginliklerini ve olanaklarını eşit, özgür ve adil bir biçimde paylaşmasının yolu bulunmalıdır. Bu halkların ve kesimlerin birbirlerinden uzaklaşmaları anlamına gelecek ayrımcılıklar hem bireysel hem toplumsal özgürlüğümüzün ihlalidir.
- Genel af çıkarılmalı, silahlı mücadeleye son verilmeli, askeri operasyonlar durdurulmalı, koruculuk sistemi lağvedilmeli, insanlarımızın ayrılmak zorunda kaldıkları veya ayrılmaya zorlandıkları topraklarına, köyelerine dönebilme koşulları yaratılmalıdır.
- Kimse etnik/ulusal kökeni nedeniyle daha aşağı görülen işlerde çalıştırılmamalıdır.
- Yurttaşlarımızın anadilleri ülkemizin dilleridir. Bu dillerin eğitimde, toplumsal yaşamda, siyasette, kültür ve sanatta özgürce kullanılması devletin güvencesi altında olmalıdır.
- Öğretim yaşına gelen bir çocuğun anadilinden farklı bir dili öğrenmesinin koşul haline getirilmesi kabul edilemez. Anadilde eğitim bir siyasal çekişmenin değil özgürlüklerin konusudur.
- Türkçe'den sonra en yaygın ikinci dilimiz olan Kürtçe'den başlayarak bütün dillerimizi ve kültürlerimizi konu alan okullar, fakülteler, enstitüler açılmalıdır.